

Mert bennem vagy, az ujjaim
 [hegyében,
 izomba, csontba, csontvelőbe térten,
 az agysejtek tekergő járatában,
 fehér rabságban, gondolatát váltan
 s időtlenül sorokban, rótt jelekben:
 Mit adhatnék? Csak nézlek
 [tehetetlen.

(Magvető Könyvkiadó 1966.)

BATA IMRE

GYURKOVICS TIBOR: EMBERFIA

Harmadik kötetével lép az olvasó elé, aki kíváncsian várja, hová fejlődik, milyen lehetőségeket valósít meg ez az intím líra. A hangvétel, a szemlélődő magatartás, a lélek észrevétlen rezdüléseire összpontosuló figyelem ugyanaz, mint az előző két kötetben (*Grafit, Kenyértörés*), s bár tapinthatók az eredmények, felmerül a kérdés: hogyan tovább?

Gyurkovics Tibor lírai alkata, foglalkozásából adódó élményköre jó lehetőséget biztosít számára ahhoz, hogy mai líránkon belül egyedülálló helyet foglaljon el. De elegendő-e az a halvány pasztellhangú családlíra, ok nélküli

vagy csak nagyon elvontan motivált önmarcangolás, amit ebben a kötetben látunk? S végül elegendő-e az a formai felkészültség, költői fegyelem, mely ezt a fentebb jelzett elég vérszegény költői világot realizálja? Úgy érezzük, Gyurkovics Tibor fejlődésének adott szakaszán ez az utóbbi is égető kérdés. Láthatólag viaskodik benne a mondanivalót mederbe szorító kötött formák iránti igény és a formákat szétfeszítő szabadvers. Így kötött formában írt rimes versei elég pongyolán hatnak mind képszerkesztésben, mind rímben, ritmikában (ld. *Anyám és mi, Vers lányaimról* stb.), szabadverseiből pedig hiányzik az a gondolati fegyelem, mely helyettesíti a formai kötöttséget. A magyar líra hagyományai és a kortárs költészet eredményei ezen a téren is többre kötelezik a költőt.

Az *Emberfiát* olyan kötetnek tekintjük, mely nem hozott látványos eredményeket, de jó alkalom arra, hogy a költő a jövőre nézve levonja a tanulságokat, hogy továbbléphessen a saját lehetőségei által megszabott úton. De a továbblépést semmi esetre sem annak a szemléletnek jegyében képzeljük el, melyet a költő így fejez ki „...lehetetlen megérteni a világot, csak érezni lehet.” (*Szépirodalmi Könyvkiadó 1966.*)

KASSAI KELEMEN JÁNOS

Dér István: Napraforgók